

καί πέντε χριστιανοί θά σώζωνταν ἡ Πόλη καί ἀντίστοιχα ἱστορικά γεγονότα μπορεῖτε νά ἀναζητήσετε στό ἐξαιρετικό βιβλίο τοῦ ἁγίου Νικολάου Βελιμίροβιτς, Ἐπισκόπου Ἀχρίδος, μέ τίτλο «Βίβλος καί Πόλεμος». Ἡ Ἑλλάδα μας ἀληθῶς σώζεται ἀπό λίγους ἀληθινούς χριστιανούς ἁγίους καί εὐχομαι ὀλόψυχα ἡ Σκέπη τῆς Παναγίας νά σκέπη τήν Πατρίδα μας, τόν καθένα μας καί νά μή φθάσουμε στό σημεῖο κάποια μέρα νά ἀναζητοῦμε πέντε ἀληθινούς χριστιανούς, γιά νά μή ζήσουμε μιᾶ νέα 29^η Μαΐου 1453. Θά πρέπει, λοιπόν, οἱ πέντε ἀληθινοί χριστιανοί νά γίνουν 50, 500, 5.000, 50.000, 500.000, 5.000.000, ὅλοι οἱ Ἕλληνες, νά γίνουμε ἀληθινοί χριστιανοί. Ὁ καθένας μας, ἄς ἀναλάβῃ τῖς

εὐθύνες του, καί κυρίως, οἱ πολιτικοί καί λοιποί θεσμικοί παράγοντες.

Σημείωσις: Ὁ γράφων, εἶχε τήν τιμῆ καί τήν εὐκαιρία νά συγγράψῃ, μεταξὺ ἄλλων βιβλίων καί νά διανείμῃ τιμητικά τό σύνολο σειρᾶς πονημάτων του, σχετικά γιά τήν δικαιοσύνη καί συγκεκριμένα:

1. «Τά Παραλειπόμενα ἀπό τήν δίκη τῆς Ε.Ο 17Ν».
2. «Ἐκριναν τόν Κριτή».
3. «Ἡ ἀνθρώπινη καί ἡ Θεία δικαιοσύνη καί ὁ ρόλος τοῦ δικαστῆ».
4. «Ψῆφοι 42-0».
5. «Τό ὁδοιπορικό γιά τήν ἐπιλογή στήν θέση τοῦ Ἀντιπροέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου».

ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ - ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

Κοσμᾶ Χρηστίδη
Ναυάρχου (ἐ.ἄ.)

Ἐπίτιμου Ἀρχηγοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Ναυτικοῦ

«Οἱ λέξεις πού ξεκινοῦσαν ἀπό «ἔλ» μοῦ ἀσκοῦσαν πάντα μία μαγεία.
Ἑλλάδα, ἐλευθερία, ἐλπίδα καί μία Ἑλένη πού ἐρωτεύτηκα».

Ὀδυσσεᾶς Ἑλύτης
Ἑλληνας ποιητής, Νόμπελ Λογοτεχνίας

Εἶναι κοινά ἀποδεκτό ὅτι ὁ ἄνθρωπος δημιουργεῖ πολιτισμό, δηλαδή, σύνολο ἀπό ἐπιτεύγματα πού ἱκανοποιοῦν ὕλικές καί πνευματικές ἀνάγκες. Ὡστόσο, κάθε πολιτισμός θεμελιώνεται σέ ξεχωριστά καί ἰδιαίτερα στοιχεῖα, πού συγκροτοῦν τήν μοναδικότητα ἑνός ἔθνους. Ἐτσι καί τό Ἑλληνικό ἔθνος, ὁ

Ἑλληνισμός, ἀποτελεῖ ἡ καλύτερα καλύπτει μιᾶ σύνθετη ὑπόθεση. Περιλαμβάνει τόσο τόν γεωγραφικό χῶρο μέ τίς ἱστορικές προσθαφαιρέσεις του καί τόν λαό μέ μιᾶ συγκεκριμένη νοοτροπία καί ἕναν ἰδιαίτερο τρόπο ζωῆς, πού προσιδιάζει στόν ὄρο «Ἑλληνικότητα» ὅσο καί τήν πνευματική - πολιτική καί γενι-

κώτερα πολιτισμική κληρονομιά, αλλά και τήν σύγχρονη παρουσία του Έλληνικού έθνους.

Ο Έλληνισμός ανεπιφύλακτα αναφέρεται στην παιδεία των Ελλήνων, στον πολιτισμό που αυτοί δημιούργησαν μέσα στο πέρασμα των αιώνων και ό οποίος μεταλαμπαδεύτηκε τους υπόλοιπους λαούς, δίνοντας ζωντανία και έρεθισμα για εξέλιξη και πρόοδο. Είναι ιστορία πνεύματος, είναι πορεία ειρήνης, έλευθερίας, έλπίδας, αγώνων και ανθρωπιάς.

Η καταστροφή της Σμύρνης.
(Φωτογραφία από Ιταλικό πλοίο,
14^η Σεπτεμβρίου 1922).

Τά τελευταία χρόνια ό πρόεδρος Έρντογάν, και οί σύν αυτώ δελφίνοι, νοιώθουν τήν ανάγκη νά άπευθυνθοϋν, μέ πολιτική άκρασία και άπίστευτες άπειλές, στον Έλληνικό λαό όρισμένες φορές, μάλιστα, και στά έλληνικά. Και τό κάνουν αυτό στό πλαίσιο ενός ψυχολογικού πολέμου. Μας άπειλοϋν ότι θα έρθουν νύκτα (όπως μπήκαν στην Συρία), ότι θα τό μετανοιώσουμε όπως πριν από έναν αιώνα (καταστροφή Σμύρνης), ότι θα ξαναμποϋν, νύκτα τώρα, στην Κύπρο (1974). Τά έλληνικά γράμματα και ό πολιτισμός άσκοϋν, μέ τον έναν ή μέ τον άλλον τρόπο, γοητεία σέ κορυφαίους ξένους άξιωματούχους.

Στά έλληνικά, προσφάτως και παλαιόθεν, έχουν καταφύγει γραπτώς και πολλοί άλλοι ξένοι, πολιτικοί ή μή, ήγέτες. Στην προκειμένη περίπτωση, ή έπιλογή του ήγέτη τής τουρκικής Δημοκρατίας νά μας άπευθυνθή γραπτώς, στην Έλληνική γλώσσα, είναι μία έμπρακτη αναγνώριση τής άνωτερότητας του πολιτισμού μας. Όταν, λοιπόν, ό πρόεδρος Έρντογάν έπιλέγει νά μας άπευθυνθή στά έλληνικά, μέ λάθος τρόπο και άμετροέπεια που είναι γνώρισμα άλαζόνων, αυτό δέν θα πρέπη νά είναι αίτια προβληματισμού για έμας, αλλά αίτια υπερηφάνειας. Νά μιλά ό Τουρκος πρόεδρος στά Έλληνικά είναι νίκη του Έλληνισμού. Και για νά μιλήσουμε μέ όρους Διεθνούς Δικαίου, αυτό δείχνει ότι τά πνευματικά σύνορα του πολιτισμού μας είναι πολύ ευρύτερα από τά φυσικά μας σύνορα.

Ο Έλληνικός πολιτισμός δέν είναι ιμπεριαλιστικός. Οί κάτοικοι τής Ίωνίας μιλοϋν τουρκικά, αλλά μέ Έλληνική προφορά και χρώμα. Μπορεί νά κολυπήσαμε, αλλά δέν φύγαμε ποτέ. Τό πνεϋμα μας είναι ακόμα εκεί. Στά χείλη των κατοίκων τής Ίωνίας. Η συνειδητοποίηση του εϋρους του πολιτισμού μας και τής άπήχησής του στην Δύση και στην Άνατολή καθιστά άστεία και γελοία τήν προσπάθεια των γειτόνων νά άμφισβητήσουν τά σύνορα και τήν κυριαρχία σέ έδαφος και θάλασσα, τήν όποία έχουν καθορίσει όχι μόνο μέ τήν φυσική τους παρουσία, αλλά και μέ τήν πνευματική τους παρουσία οί Έλληνες επί αιώνες.

Όταν οί Οϊνοϋσες αναφέρονται στον Τρωϊκό πόλεμο και στην Ίλιάδα του Όμήρου είναι άστειο νά έρχεται κάποιος, αιώνες μετά, νά μας λέη ότι πα-

Τρωϊκός Πόλεμος (Μυθικός πόλεμος, βασισμένοις σέ πραγματικά γεγονότα).
Οί Τρῶες βάζουν τόν Δούρειο Ἴππο στήν πόλη.

ραχωρήθηκαν ὑπό ὄρους. Ὅπως ἀστεῖο εἶναι νά μᾶς λένε ὅτι ὁ Ὅμηρος εἶναι δικός τους, ὅταν δέν τόν διδάσκουν στή σχολεῖα τους. Ὅταν ἡ Λέσβος εἶναι συνδεδεμένη μέ τήν ἀρχαία ποίηση τῆς Σαπφούς καί ἡ Κῶς μέ τόν ὄρο τοῦ Ἴπποκράτη, εἶναι γελοῖο νά ἔρχεται κάποιος νά φάχνη τίς γραμμούλες στίς συνθήκες, γιά νά μᾶς πῆ ὅτι δέν εἶναι δικά μας. Αὐτό πού δέν κατάλαβαν, λοιπόν, ὁ πρόεδρος Ἐρντογάν καί οἱ σὺν αὐτῷ, μιλώντας στήν Ἑλληνική γλῶσσα, εἶναι ὅτι παντοῦ ὑπάρχει Ἑλληνικό ἀποτύπωμα αἰώνων στήν σκέψη, ἀλλά καί σέ ὑπογεγραμμένες συνθήκες, γιά νά λέμε σήμερα ὅτι τά νησιά μας στό Αἰγαῖο εἶναι Ἑλληνικά. Οἱ συνθήκες, ἀπλῶς, ἀποκατέστησαν τήν ἀδικία καί μᾶς τά ἐπέστρεψαν. Ὅ,τι μᾶς ἀφαιρεῖται παρανόμως ἔρχεται μία μέρα μέσα στούς αἰῶνες καί μᾶς ἐπιστρέφεται γιατί εἶναι, πνευματικά, δικό μας. Ἡ Ἑλληνική ἐπικράτεια καί ὁ Ἑλληνισμός δέν ἀποτελεῖται ἀπό τόπους τούς ὁποίους κατακτήσαμε μέ τήν βία ἢ μέ τά ὄπλα ἢ μέ εἰσβολές. Ἡμασταν πάντοτε ἐκεῖ.

Ἄλλά τί εἶναι Ἑλληνισμός;

Εἶναι ὅτι ὑψηλότερο καί ἱερώτερο παρήγαγε ὁ κόσμος μέσα στήν Ἱστορική του πορεία καί στήν ὄρια τῆς λυτρωτικῆς ἀναζήτησής του.

Βασική συστατική ἰδιότητα τῆς Ἑλληνικῆς συνειδήσεως εἶναι ὁ ἀνθρωπισμός. Δηλαδή, ἡ καταξίωση τοῦ ἀνθρώπου καί τῶν ἀνθρωπίνων. Ὁ Ἑλληνικός ἀνθρωπισμός, ἀναφερόμενος στήν τελική διαμόρφωση τοῦ ἀληθινοῦ ἀνθρώπου, ξεκινᾷ μέ τό γνωστό «καλός κάγαθος – καλοκάγαθος – ἀνθρώπος», γιά νά φθάση στόν λόγο τοῦ ποιητῆ Μενάνδρου (4^{ος} αἰῶνας π.Χ.). «Ὡς χαρίεν ἀνθρώπος, ὅταν ἀνθρώπος ᾖ» δηλαδή, τί ὠραῖο πρᾶγμα εἶναι ὁ ἀνθρώπος – πόσο χαριτωμένος – ὅταν εἶναι ὄντως ἀνθρώπος. Ἡ κατάφαση τοῦ ἀνθρώπου καί ἡ καταξίωσή του στήν ὄρια τῆς Ἑλληνικότητας συνυφαίνεται μέ τήν ἐνότητα τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, χωρίς κανέναν τεμαχισμό τῶν περιοχῶν τῆς ζωῆς καί τῆς δράσης τοῦ ἀνθρώπου. Κλασσικό παράδειγμα αὐτῆς τῆς κατάφασης καί ἐνιαιοποίησης εἶναι ὁ ἱερός χώρος τῶν

Δελφῶν. Τό μνημεῖο ὄλων τῶν αἰῶνων. Εἶναι δομημένο σέ τρία ἐπίπεδα. Τό πρῶτο τό συγκροτοῦν τά ἱερά, «ἀπό Θεοῦ ἄρχεσθαι!». Τό δεύτερο ἐπίπεδο εἶναι τό θέατρο, τό σχολεῖο τῆς ψυχῆς, τό λαϊκό Πανεπιστήμιο τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος. Τό τρίτο ἐπίπεδο εἶναι τό Στάδιο, τό γυμναστήριο, ὁ χώρος καλλιέργειας τοῦ σώματος.

Αρχαιολογικός χώρος Δελφῶν.

Ἕνα ἄλλο οὐσιαστικό γνώρισμα τῆς Ἑλληνικότητος εἶναι ἡ Θεοκεντρικότητα. Στήν Ἱστορία μας δέν ὑπῆρξε ποτέ ἀθεΐα. Ἡ ἀθεΐα μέ τήν σημερινή γνωστή μορφή της εἶναι δημιούργημα τῶν τελευταίων εὐρωπαϊκῶν αἰῶνων. Γιά νά προσδιοριστῇ ἡ ἀξία ἢ ἀπαξία τοῦ Ἑλληνοῦ ἀνθρώπου ἀπό τήν ἀρχαιότητα, γίνεται ἀναφορά στήν σχέση του μέ τό Θεῖον, ὅπως καί ἂν αὐτό νοεῖται, μέ τόν Θεό. Στήν Ἑλληνική παράδοση «ἐνθους», δηλαδή ἐνθεος, εἶναι ὁ ἀληθινός ἀνθρώπος. Ἐνθουσιασμός εἶναι ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ μέσα στόν ἀνθρώπο καί αὐτό συνεχίζεται ὡς τήν ἐποχή μας (Θεοῦ).

Ἕνα ἄλλο στοιχεῖο τῆς Ἑλληνικότητος εἶναι ἡ ἀναζήτηση καί ἡ ἀγάπη πρὸς τήν ἀλήθεια καί ἡ κοινωνική ἀντίληψη

τῆς ἀλήθειας (Ἡράκλειτος). Ἡ ἀναζήτηση τῆς ἀλήθειας ἀναφέρεται στά γεγονότα τῆς Μήλου (416 π.Χ.) «οὕτως ἀταλαίπωρος τοῖς πολλοῖς ἡ ζήτησις τῆς ἀληθείας καί ἐπί τά ἐτοῖμα μᾶλλον τρέπονται» (Θουκυδίδης), δηλαδή, οἱ ἄνθρωποι δέχονται ἀβασάνιστα (χωρίς ταλαιπωρία) τά ὅσα ἀκοῦν γιά τά περασμένα, καί δέν κοπιᾶζουν (οἱ πολλοί) γιά τήν ἀναζήτηση τῆς ἀλήθειας, ἀφοῦ στρέφονται πρὸς ὅσα βρίσκουν ἔτοιμα. Ἡ ἀγάπη πρὸς τήν ἀλήθεια διατυπώθηκε καί ἀπό τόν Ἀθηναῖο Κλήμεντα τόν Ἀλεξανδρέα (Λόγος β') ὡς «ζήτησις ἀληθείας». Δηλαδή, εἶναι ἡ Ἑλληνική φιλοσοφία. Οἱ Ἕλληνες δέν μιλοῦμε γιά σοφία, ἀλλά γιά φιλοσοφία, ἀγάπη πρὸς τήν σοφία, κίνηση δυναμική πρὸς τήν εὕρεση τῆς Σοφίας. Σοφία τοῦ Θεοῦ ἦταν γιά τοὺς προγόνους μας ἡ «θεά» Ἀθηνᾶ. Γιά τοὺς Ὀρθοδόξους Ἕλληνες εἶναι ὁ Χριστός.

Ὁ Ἕλληνας, ὅταν εἶναι αὐθεντικός καί γνήσιος, καταφάσκει - σέβεται καί ἀναγνωρίζει - τήν ἑτερότητα. Δέχεται τό ἄλλο καί τόν ἄλλον. Πολλοί συγχέουν (μπερδεύουν) ἢ μπερδεύαν (ὅπως καί ἐγώ νεαρός) τήν φράση «Πᾶς μὴ Ἕλλην βάρβαρος» ὅτι ἔχει ρατσιστική ἀπόχρωση. Λάθος. Ὅπως τό ρῆμα βαρβαρίζω σημαίνει «μιλάω ξένη γλῶσσα», «μιλάω σπασμένα ἑλληνικά» ἢ «κάνω γραμματικά λάθη, σολοικισμούς», ἔτσι καί ἡ γνωστή ρήση «Πᾶς μὴ Ἕλλην βάρβαρος» σημαίνει διαφορά πολιτισμῶν. Ἀπό τήν ἐποχή, ἀκόμη, τοῦ Θουκυδίδη οἱ Ἕλληνες τῶν δυτικῶν περιοχῶν ὀνομάζονταν «βάρβαροι», διότι μιλοῦσαν κατά τρόπο δυσνόητο ἢ ἦταν σέ χαμηλότερα ἐπίπεδα πολιτισμοῦ. Γι' αὐτό καί ὁ Σωκράτης στόν «Φαῖδρο» παρατηρεῖ ὅ,τι γιά νά ἀποφανθοῦμε σέ σπουδαία ὑπαρξιακά προβλήματα, πρέπει

νά εξετάσουμε τί λέγουν οί Ἕλληνες σοφοί, ἀλλά καί «οἱ σοφοί τῶν βαρβάρων». Ἔχουν κι αὐτοί τούς σοφούς τους.

Ὁ στρατηγός Μακρυγιάννης.
Ἐλαιογραφία (Αθήνα,
Ἐθνικό Ἱστορικό Μουσείο).

Παιδεία γιά τόν Ἑλληνισμό, ἀρχαῖο καί χριστιανικό, εἶναι ἡ ἀγωγή τοῦ ἀνθρώπου, ἡ διάπλαση καί διαμόρφωση τοῦ ὅλου ἀνθρώπου σέ ἀληθινό ἄνθρωπο, δηλαδή ἔνθεο ἄνθρωπο, τόν Ἅγιο. Δέν εἶναι ἀπλή ἐκπαίδευση καί ἀναπαγωγή γνώσεων, ἀλλά ἡ ἐσωτερική καλλιέργεια τοῦ ἀνθρώπου, γιά νά μπορέση νά ἐνταχθῆ στήν κοινωνία, ζώντας φιλικά καί ἀδελφικά μέ ὅλους τούς ἄλλους συνανθρώπους του. Καί αὐτό γίνεται μέ τήν νίκη τῆς κοινωνικότητας πάνω στήν ἀτομοκρατία. «Δέν ζοῦμε τώρα στό ΕΓΩ, ἀλλά στό ΕΜΕΙΣ», συνήθιζε νά λέγη ὁ Μακρυγιάννης. «Not my problem, his problem», μαθαίνει νά λέγη ὁ μέσος Εὐρωπαῖος. Ὁ Ὀρθόδοξος Ἕλληνας, ὅμως, καλλιεργεῖ τήν ἐνσυναίσθηση καί μαθαίνει: «Τό πρόβλημά του εἶναι καί δικό μου πρόβλημα». Αὐτή εἶναι κατάληξη τῆς ἀληθινῆς ἐλληνορθόδοξης παιδείας καί εἶναι ὑπόθεση σχολείου, οἰκογενείας ἀλλά καί κοινωνίας. Αὐτός

ὁ ὀρθόδοξος Ἕλληνας εἶναι ὁ Ρωμηός. Τό ὄνομα «Ἕλλη» εἶναι τό κυριώτερο ὄνομα τοῦ ἔθνους τῶν Ἑλλήνων. Τό Ρωμηός (Ρωμαῖος) σημαίνει ὀρθόδοξος πολίτης τῆς Νέας Ρώμης, τῆς Κωνσταντινούπολης. Κανένας δυτικός χριστιανός δέν μπορεῖ νά ὀνομασθῆ Ρωμηός. Εἶναι τραγικό, αὐτό πού λειτούργησε ἱστορικά ὡς σύνθεση εὐεργετική γιά τό Ἔθνος - Γένος μας, ἐμεῖς νά τό ἐκλάβουμε ὡς ἀντίθεση. Ὡς Ρωμαῖοι οἱ Ἕλληνες δηλώνουμε τόν σύνδεσμο τοῦ Ἔθνους μας μέ τήν ὀρθόδοξη, ἀγιοπατερική παράδοση καί ταυτότητά μας. Γι' αὐτό ἔχουμε τήν συνείδηση ὅτι ἐθνικά - φυλετικά εἴμαστε Ἕλληνες ἢ (καί) Γραικοί (ὄλα δικά μας εἶναι) πνευματικά, δηλαδή στήν πίστη μας εἴμασθε Ρωμαῖοι - Ρωμηοί, δηλαδή Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί καί ὄχι ἐξωμότες Γραικύλοι καί «Γενίτσαροι» πρὸς τήν Ὀθωμανική Ἀνατολή (Τουρκιά) ἢ τήν ἀλλοτριωμένη Δύση (Φραγκιά). Συνεπῶς, ὅταν ἀπορρίπτεται ἢ καί πολεμᾶται τό ὄνομα Ρωμαῖος - Ρωμηός, πρέπει νά ἐρευνηται ἡ αἰτία, δηλαδή, ἡ προέλευση αὐτῆς τῆς πολεμικῆς. Εἶναι ἀπλά ἀνιστόρητη ἀρχαιολατρία, δυτική ἐπίδραση ἢ καί πολεμική κατά τῆς Ὀρθοδοξίας;

Ἡ Ἑλληνικότητα συμπορεύεται μέ τόν Χριστιανισμό, ἀλλά κυρίως μέ τήν Ὀρθοδοξία καί σώζεται μέσα στήν Ὀρθοδοξία. Αὐτό ὁμολογεῖται ἀπό τούς μεγάλους τοῦ Γένους μας. «Ὅταν πήραμε τά ὄπλα, -ἔλεγε ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης-, εἶπαμε πρῶτα ὑπέρ πίστεως καί μετά ὑπέρ πατρίδος». «Πατρίδα καί Θρησκεία» ἤθελε νά σώση καί ὁ φιλόπατρις Μακρυγιάννης. Ἀλλά, καί ὁ μέγας φιλόσοφος Σωκράτης λέγει στόν διάλογο Κρίτων: «Μητρός τε καί πατρός καί τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερόν ἐστιν πατρίς καί σεμνό-

τερων καί ἀγιώτερον καί ἐν μείζονι μοίρα καί παρά θεοῖς καί παρ' ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι». Ἡ φιλοπατρία, συνεπῶς, εἶναι Ἑλληνικά καί χριστιανικά καταξιωμένα.

Ποιά, λοιπόν, πρέπει νά εἶναι ἡ θωρακισή μας, ἡ ἄμυνά μας; Ἡ ἀπάντηση εἶναι: **Σχέδιο ἀνασυγκρότησης Ἑλληνισμοῦ**, ἐπαναλαμβάνω, **Ἀνασυγκρότηση τοῦ Ἑλληνισμοῦ**.

Ὅλοι οἱ Ἕλληνες πρέπει νά ἀποκτήσουμε ἐθνική συνείδηση, νά ἀποδεχτοῦμε καί νά βιώσουμε συνειδητά τό σύνολο τῶν στοιχείων πού ἀποτελοῦν τήν ἐθνική μας ταυτότητα, δηλαδή τήν ἱστορία, τήν παράδοση, τήν κληρονομιά, τήν κουλτούρα, τίς ἀξίες καί τήν ἰδεολογία τοῦ ἔθνους μας. Εἰδικά σήμερα ἡ συνείδηση τῆς ἐθνικῆς μας προσωπικότητας εἶναι ἀναγκαία, καθῶς κινδυνεύουμε νά χάσουμε τό πρόσωπό μας, νά ἀλλοτριωθοῦμε ἐθνικά, νά συρρικνωθοῦμε πνευματικά.

Ἐφ' ὅσον ὁ καθένας κοιτάει τήν βολή του, ὁ βίος δέν ἐκπνευματώνεται ἀπό ὑψηλά ἰδεώδη καί ἀξίες καί ὁ ἠθικός βαυκαλισμός κυριαρχεῖ. Εἶναι καιρός, πλέον, νά ἀφυπνιστοῦμε ἐθνικά καί ὁ καλύτερος τρόπος γιά νά συμβῆ αὐτό εἶναι **ὁ δρόμος τῆς Ἱστορίας, ἡ συντήρηση τῆς ἱστορικῆς μνήμης**. Στρεφόμενοι στά περασμένα ὑψώνουμε σέ καθοδηγητικά καί μορφωτικά στοιχεῖα ἐκεῖνα πού ἀπαιτεῖ ἡ σημερινή μας ζωή. Ἡ ἐξιδανίκευση τοῦ χτεσinoῦ εἶναι οὐσιαστικά ἡ ἐξυψωτική προβολή τοῦ σήμερα στό αὐριο δυναμωμένη ἀπό τό χτές. Μελετώντας τήν ἱστορία, μελετᾶμε τήν ζωή, παρακολουθοῦμε τήν ἐξέλιξη τοῦ πολιτισμοῦ, ἐξάγουμε χρήσιμα συμπεράσματα γιά τό μέλλον, μαθαίνουμε νά ἀγαπᾶμε τόν ἑαυτό μας, τήν πατρίδα μας καί τούς ἄλλους.

Ὁ στίχος «μεθύστε μέ τ' ἀθάνατο κρασί τοῦ εἰκοσιένα» τοῦ Παλαμᾶ δείχνει τήν ἀξία τῆς ἱστορικῆς μνήμης, αὐτῆς τῆς ἄσβεστης φλόγας, πού συνιστᾶ κινητήρια δύναμη γιά ἄτομα καί λαούς. Δίχως αὐτήν, ἀδυναμίες καί σφάλματα, τά πραγματικά λάθη τοῦ παρελθόντος ἐπαναλαμβάνονται. Ἄν τήν ἀπορρίψουμε δέν μπορούμε νά ἀπομονώσουμε τίς νοσογόνες ἐστίες, νά κλείσουμε τίς πληγές τοῦ χθές. Διότι, γιά νά νικήσουμε καί νά ὑπερπηδήσουμε τά λάθη πρέπει νά γνωρίσουμε καί νά ἀναγνωρίσουμε τά σφάλματά μας, μέ ὁδηγό τήν ἱστορία.

Ἡ αὐτογνωσία εἶναι ἀποκαλυπτική γιά τά προτερήματα καί τά ἐλαττώματα τῆς φυλῆς μας. Μᾶς βοηθᾶ νά προβοῦμε σέ αὐτοκριτική, ὥστε νά φτάσουμε στήν ἐθνική αὐτογνωσία. Μέ τόν ὄρο αὐτό ἐννοοῦμε τήν γνώση τῆς ἰδιαιτερότητάς μας τῶν στοιχείων καί τῶν χαρακτηριστικῶν, σύγχρονων καί παλιῶν πού μᾶς διακρίνουν ἀπό τούς ἄλλους λαούς. Ἐπιπρόσθετα, ἡ ἐθνική αὐτογνωσία, μᾶς δίνει τήν δυνατότητα νά ἀνακαλύψουμε τόν ψυχισμό μας, νά βροῦμε τά ὄριά μας, νά συνειδητοποιήσουμε τά ἐλαττώματά μας, ὥστε νά μὴν ὑπερτονίζουμε τόν φυλετικό μας χαρακτήρα εἰς βάρος τῶν ὑπολοίπων λαῶν, οὔτε νά βρεθοῦμε ἐκτός διεθνoῦς παιχνιδιοῦ περιχαρακωμένοι στόν μικρο-Ἑλληνισμό καί τόν Ἑθνικό ναρκισμό. Ἡ γνώση εἶναι δύναμη καί ὡς τέτοια εἶναι ἰκανή νά γεμίσει τίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων, νά ἐνδυναμώσῃ τό ἐθνικό φρόνημα, προκειμένου ὁ σύγχρονος Ἕλληνας νά διαδραματίσῃ τόν ρόλο τοῦ θεματοφύλακα τῆς παράδοσης, τοῦ παρελθόντος, ἀλλά καί τοῦ ἐμπνευστῆ νέων μορφῶν πολιτισμοῦ. Γιατί μόνο ἔτσι θά ἐγκαταλείψουμε τό πλέγμα ἐθνικῆς κατωτερότητας, τόσο

ἀπέναντι στους προγόνους μας όσο και πρὸς τούς ξένους λαούς.

Ὁ Ἑλληνισμός στάθηκε ἐμπνευστής τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Τό ἀρχαῖο Ἑλληνικό πνεῦμα διαδόθηκε εὐρύτατα, καί ἀργότερα, κυριάρχησε κατά τήν περίοδο τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας πού φαινομενικά τερμάτισε τήν ἐπιβολή τοῦ κλασσικοῦ οἰκοδομήματος, ἐνῶ στήν οὐσία τό ἀρχαῖο Ἑλληνικό οἰκοδόμημα ὀρθώθηκε στόν πνευματικό τομέα, ἀφήνοντας τήν πολιτική καί στρατιωτική ἰσχύ στό χέριο τῶν Ρωμαίων. Σπέρματα Ἑλληνικότητας ὑπάρχουν σέ κάθε σημεῖο τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου. Τήν ἐποχή πού στήν Δύση, ἐποχή σκοταδισμοῦ, ἐπικρατοῦσε ὁ Μεσαίωνας στήν Ἀνατολή, ὅπου κυριαρχοῦσε τό Ἑλληνικό στοιχείο, τό Βυζάντιο ἔδωσε ὠθηση στήν κατάργηση τοῦ σκοταδισμού.

Ἡ ἀρχαῖο-Ἑλληνική ἀνθρωπιστική παιδεία ἀπετέλεσε ἐκπαιδευτικό πρότυπο γιά πολλές παιδαγωγικές καί ἐκπαιδευτικές προσπάθειες πολλῶν εὐρωπαϊκῶν κοινοτήτων. Ὁ ἀνθρωπισμός, δηλαδή ἡ πίστη καί ὁ σεβασμός στόν ἀνθρώπο ὡς ὑψιστή καί ἀνεπίληπτη ἀξία ἀποτέλεσε τόν πυρήνα, ἀργότερα, τῆς ἀναγεννησιακῆς ἀκμῆς (Οὐμανισμός).

Ἡ Ἑλλάδα, ἐπίσης, ἦταν γενέτειρα ἢ σ' αὐτή γνώρισαν μεγάλη ἀκμή οἱ ἐπιστήμες τῆς Ἰατρικῆς, τῆς Γεωμετρίας, τῆς Ἱστορίας, τῆς Φιλοσοφίας καί μετέδωσε ἀπλόχερα τίς πνευματικές της κατακτήσεις στους εὐρωπαϊκούς λαούς. Ἡ μετεξέλιξη, βέβαια, καί ὁ ἐμπλουτισμός αὐτῶν τῶν στοιχείων καί ἐπιστημῶν εἶναι σαφῶς ἔργο πανανθρώπινο, ὅμως, χρωστᾶ τήν ἀπαρχή του στήν Ἑλληνική λογική καί στόν Ἑλληνικό διαφωτισμό.

Ὁ Πλάτων.

Ὁ Ἀριστοτέλης.

Ἀναδείχθηκαν σπουδαῖοι πνευματικοί ἀνθρώποι ἀπό τήν χώρα μας. Στήν Ἑλληνική γλῶσσα γράφτηκαν ἀριστουργήματα, ἴσως γιατί ἡ ἴδια μέ τόν πλοῦτο της ἀποτελεῖ ἄξια ὄργανα, γιατί διαθέτει ἀκριβεία, γλαφυρότητα στήν ἀπόδοση κάθε νοηματικῆς ἀπόχρωσης, τεράστιο παρελθόν καί συνέχεια. Ἡ μελέτη τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πνεύματος ἀπό τόν Εὐρωπαῖο ἀποκαλύπτει νέους ὀρίζοντες στήν σκέψη καί στόν διαλογισμό. Τά φιλοσοφικά κείμενα τοῦ Πλάτωνα καί τοῦ Ἀριστοτέλη ἀποτέλεσαν τήν βάση γιά τήν φιλοσοφική σκέψη ὄλων τῶν μεγάλων μεταγενέστερων φιλοσόφων.

Τό δημογραφικό πρόβλημα - ἐσωτερική μετανάστευση βρίσκεται συχνά-πυκνά καί ὀρθῶς στό ἐπίκεντρο τοῦ ἐνδιαφέροντος Ἑρευνητῶν. Μέ βάση τά ἀνησυχητικά εὐρήματα, καλοῦν σέ ἐγρήγορηση καί εὐαισθητοποίηση τῆς κοινῆς γνώμης καί τῶν ἀρμοδίων φορέων.

Ἡ ἔρευνα τοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ ΣΕΒ γιά τό δημογραφικό μᾶς θέτει μπροστά σέ ἕνα δίλημμα: Πῶς θέλουμε τήν Ἑλλάδα τό 2100; Χωρίς μετανάστες καί μέ ἀμιγῆ πληθυσμό μόνις 5,7 ἑκατομμυρίων Ἑλλήνων, μέ μετανάστες καί μέ μίχτο πληθυσμό 9 ἑκατομμυρίων Ἑλλήνων καί ξένων πολιτῶν ἢ κάτι ἄλλο

(συμπληρώνω;). Ἡ λογική, ἀριθμητική ἀπάντηση εἶναι 9 ἑκατομμύρια πολίτες, ἀλλά Ἑλληνικῆς συνείδησης (γιά διάφορους λόγους).

Ἐπάρχει, λοιπόν, καί ἡ ἄλλη ἐπίπονη ὁδός. Ἡ ἐνίσχυση τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ. Αὐτή νά καταστή ἡ προτεραιότητα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, συμπληρωμένης μέ τήν ἔνταξη τῶν ὁποίων μεταναστῶν πού ζοῦν ἐδῶ καί δεκαετίες στήν χώρα μας καί ἔχουν, ὄντως, ἀποκτήσει Ἑλληνική συνείδηση. Χρειάζεται ὑπομονή καί πειθῶ. Ὑπομονή, γιατί αὐτές οἱ πολιτικές δέν ἀποδίδουν ἄμεσα γιά ψηφοθηρική ἐκμετάλλευση. Αποτελοῦν ἐπένδυση μέσα στόν χρόνο. Πειθῶ, διότι αὐτήν τήν στιγμή ἡ γέννηση ἑνός παιδιοῦ θεωρεῖται περιπέτεια. Χρειάζεται, ὅμως, καί ἀναπροσανατολισμός δαπανῶν. Δηλαδή, τά σημερινά κονδύλια πού ἀπλόχερα διαθέτει ἡ πολιτεία σέ διάφορα ἐπιδόματα καί στήν ἔνταξη τῶν μεταναστῶν στήν Ἑλληνική κοινωνία, νά ἀξιοποιηθοῦν γιά τήν ἀνάσταση τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἑλληνικῆς οἰκογένειας. Γιά νά γίνη ξανά μόδα, αὐτό πού ἦταν παράδοση γιά δεκαετίες στήν πατρίδα μας, ἡ μητρότητα. Αὐτό σημαίνει ὅτι σημαντικό μέρος τῶν δαπανῶν γιά πέντε ἑκατομμύρια μετανάστες θά χρησιμοποιηθοῦν (μέ σώφρονα ἐπαύξηση) γιά νά δημιουργήσουμε μέχρι τό 2100, καί πέντε ἑκατομμύρια Ἑλληνες.

Ἀξίζει νά σημειωθῇ ὅ,τι ἐπίδραση στό δημογραφικό ἔχει, πέραν τῆς μετανάστευσης στό ἐξωτερικό, ἡ ἀστυφιλία καί ἡ ἐσωτερική μετανάστευση (δεκαετίες 1960-70), δυστυχῶς, εἶχε σάν ἀποτέλεσμα στόν μαρασμό καί ἀργό θάνατο τῆς ἐπαρχίας. Ἀλλά ἡ ἐρήμωση σχετίζεται καί μέ τήν ἀπασχόληση. Παρατηρεῖται ὑπερμετρική αὐξηση ἀπασχόλησης στόν τριτογενή τομέα (ὑπηρεσίες), σταθερή μείωση

στόν πρωτογενή - κομβικῆς σημασίας - τομέα (γεωργία - κτηνοτροφία) καί σταδιακή μεγάλη μείωση στόν δευτερογενή τομέα (μεταποίηση καί βιομηχανική παραγωγή) πού σταδιακά ἐξαφανίζεται.

Ὁ Ἑλληνισμός τῆς Διασποράς ἡ Ἀπόδημος Ἑλληνισμός ἔχει περίπου 5.6 ἑκατομμύρια Ἑλληνες πρώτης ἕως τέταρτης γενιάς. Μέ τόν ὄρο «Ἀπόδημος Ἑλληνισμός», πού εἶναι καί Οἰκουμενικός, ἐννοοῦμε ὅλους τούς ὁμογενεῖς τοῦ ἐξωτερικοῦ, εἴτε αὐτοί προέρχονται ἀπό τόν ἑλλαδικό ἢ κυπριακό χώρο εἴτε ἀπό τίς διάφορες ἑλληνικές ἐστίες πού δέν ὑπάρχουν στήν κυριαρχία τους. Ἡ μακροχρόνια ἐγκατάλειψη τοῦ ὁμογενειακοῦ Ἑλληνισμοῦ, πού ἀποτυπώθηκε στίς πράξεις, ἀπό τήν μητέρα πατρίδα, ἡ ἀλλοίωση τῆς ἐθνικῆς τους ταυτότητας, παρά τήν ἔντονη ἀντίσταση τῶν ὁμογενῶν μας μέ τίς κοινότητες, τά σχολεῖα καί κυρίως τήν Ἐκκλησία, ἀλλά καί τό ἔντονο συναίσθημα ἀγάπης τους καί ἐπιθυμίας σχέσεων μέ τήν Ἑλλάδα δέν πρέπει νά μᾶς ἀφήνη ἀδιάφορους, ἀντιθέτως, ἐνεργούς.

Τί ὀφείλει νά κάνη ἡ Ἑλλάδα (καί Ἑλληνισμός) ὥστε νά ἀνταποκριθῇ σήμερα;

Πολιτικός τομέας: Ἐφαρμογή Ἀριστοτελικῆς πολιτικῆς καί ὄχι Μακιαβελικῆς, δηλαδή, πολιτικῆ γιά τόν λαό καί ὄχι γιά τό συμφέρον (προσωπικό - κομματικό), ἐκσυγχρονισμό δικαιοσύνης, ἄριστοι (καί ἠθικοί) νόμοι πού προασπίζουν τό δικαίωμα ὄλων, καλύτερη ἰσονομία, ἀποφυγή πώλωσης, συμμετοχή στήν δημόσια ζωή, ἐπικράτηση ἀξιοκρατίας, συναίνεση πολιτικῶν σχηματισμῶν, δημιουργική ἐξωτερική πολιτική, ἐνίσχυση τῆς ἄμυνας μας, ἀξιοποίηση καί στήριξη τῆς ὁμογένειας (διατήρηση τῆς ταυτότητάς τους: Σχολεῖο, γλῶσσα, Ὅρ-

θόδοξη Ἐκκλησία...), δικαιώματα αλλά και υποχρεώσεις, αποκέντρωση Ὑπουργείων (σπορά ανά τήν ἐπικράτεια), περισσότερο Δημοκρατία κ.λπ.

Οικονομικός τομέας: Αναδιάρθρωση τῆς οικονομίας, ἐπαναπροσδιορισμός προτεραιοτήτων στήν ἀπασχόληση και παραγωγή στούς τρεῖς κλάδους τῆς οικονομίας και στό ἐφαρμοζόμενο παραγωγικό μοντέλο, ἀξιοποίηση τῶν κοινοτικῶν πόρων, μετάβαση σέ νέες τεχνολογίες μέ ἐστίαση στό Περιβάλλον και στήν Οἰκολογία, ἐργατικότητα - ἐπαγγελματική συνείδηση, καλύτερος ἐπαγγελματικός προσανατολισμός, ἀποτελεσματική σύνδεση τοῦ τρίπτυχου ἐκπαίδευση, ἔρευνα και παραγωγική διαδικασία, κίνητρα για ἐπενδύσεις, δικαιώτερο φορολογικό σύστημα, ἐπιδότηση ἐργασίας ἀντί ἀνεργίας κ.λπ.

Πολιτισμικός - Πνευματικός τομέας: Ἀνθρωπιστική παιδεία, ἀνάπτυξη τεχνῶν, γραμμάτων, ἀξιοποίηση πνευματικῶν ἀνθρώπων, γλωσσική καλλιέργεια, ἐκσυγχρονισμός ἐκπαίδευσης, ρόλος

ΜΜΕ και ΜΚΟ, μουσεῖο διχασμοῦ Ἑλλήνων, περισσότερη παιδεία κ.λπ.

Ἡθικός - Ψυχολογικός τομέας: Συναισθηση χρέους, αὐτοκριτική, αὐτογνωσία, ἱεράρχηση ἀναγκῶν και ἀξιῶν, βούληση και θέληση για πρόοδο, ἐλεύθερος χρόνος δημιουργικός, γιγαντιαία ἐκστρατεία Ἑλληνικῆς πολιτείας για ἀνάσταση και ἐνίσχυση τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἑλληνικῆς οἰκογένειας κ.λπ.

Ἐθνικός - Διεθνής τομέας: Συντήρηση μνήμης τοῦ παρελθόντος (ἀποφυγή λήθης), πατριωτικό φρόνημα, δημιουργική ἐπαφή μέ ἄλλους λαούς, σεβασμός στήν παράδοση, στήριξη Ἑλληνισμοῦ τῆς διασποράς μέ πράξεις και ἀξιοποίηση ὁμογενῶν κ.λπ.

*«Ἡ Ἑλλάδα γίνεται
δευτερεύουσα ὑπόθεση,
ὅταν συλλογίζεται κανεῖς
τόν Ἑλληνισμό».*

Ἑλληνας Ποιητής και διπλωμάτης,
Νόμπελ Λογοτεχνίας,
Γεώργιος Σεφέρης

*«Ἡ παράδοσή μας εἶναι ἔγκυρη και
δοκιμασμένη, και θά μᾶς βοηθήση
περισσότερο ἀπό τίς συνταγές τῆς
Ε.Ε. και τίς ξένες ἀπομιμήσεις πού
δέν ταιριάζουν στήν ψυχοσύνθεση
τοῦ Ἑλληνα».*

